

Budapestre vonatkozó újságcikk

664.7

664.7

Szerző:

Cím:

Forrás:

Mindennapi kenyérünk...

Magyarország

Bp.
(Hely)

1920 IX 14
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Mindennapi kenyérünk...

Hogyan készül a liszt? — 2800 zsák naponta — Mennyit keres egy malommunkás? Látogatás a Gizella-malomban

Budapest, szeptember 16.

(A Magyarország tudósítójától.) A Soroksári-
uli teherpályaudvaron szünet nélkül szállítják
kigyózó hosszú tehervonatok az élelmet a gigan-
tikus gyomru Budapestnek. Az utolsó oldalán ki-
hült kazánokkal némán állnak sorban a mal-
mok, néhány esztendővel ezelőtt lázas munka folyt ben-
nük ilyenkor. A Soroksári-uton egymásután halad-
tak az izmos mecklenburgiaktól von', liszttel meg-
rakott teherkocsik és a lisztbeszerzés senkinek sem
okozott gondot. Ma egyelőre csak egy malomban
van itt élel, csak egy épületben zúgnak a gépek és
brók liszté Isten áldását: a gabonát. A szében
fekvő vasuti sínokról hatalmas barna lovak hosszú
láncokkal egymásután vontatják be a gabonával
teli vasuti kocsikat a Gizella-malom udvarára, hol
szorgos munkáskezek ürítik ki a gabonás zsákokat.

Csak körülményes igazolás után adnak enge-
délyt a telep megtekintésére. Az igazgatói irodában
László igazgató adja meg a kért felvilágosításokat.
Megtudjuk, hogy egész Budapesten jelenleg három
malom van üzemben: a Gizella-malom, a Henger-
malom és az Első Budapesti Gőzmalom. Az összes
malmokkal kötött megállapodás után

ezt a három malmot bízták meg az idei ter-
més megőrlésével.

A kiválasztásnál a teljesítőképességen kívül főként
a tüzelőberendezések gazdaságos volta volt irány-
adó. Az ismert kormányrendelet értelmében buzá-
ból csak darát, tisztaliszlet, főzö- és kenyérliszlet,
végül egyfajta korpát állítanak elő, még pedig:
2% darát, 13% tisztaliszlet, 25% főzöliszlet és
40% kenyérliszlet.

A fennmaradó mennyiségből 18% korpa, 2%-ot

pedig az elporlásra számítanak. A hosszas tapasztalatokon nyugvó megállapítások szerint a buzából annyi lisztet lehet kiörölni amennyi a fajsúlya volt. Az idei termésnél a kulcs 75%-ot tenne ki, mint-hogy azonban 80%-ig kell kiörölni a gabonát, a többi 5% tulajdonképpen már korpa.

Az Áruforgalmi r.-t. által ezideig beszállított mintegy 3000 vagon gabona — Budapest havi szükségletét 1000 vagonra számítva — három hónapra elegendő,

további szállítások is simán folynak.

Virág József üzemvezető kalauzolója mellett megtekintjük a hatalmas malomtelepet.

A laikus szemlélőt mindjárt a földszinten meglepetés fogadja. A zsákokból kikerült gabonát ugyanis — mielőtt a gépekhez kerülne — alaposan megmossák, majd gőzzel megszáritják. A mosásból kikerülő víz szennyes fekete színével alaposan igazolja ennek az eljárásnak szükségességét. Az így módon megtisztított gabona a „konkolyozóba” kerül, hol különleges berendezésű, állandóan forgó hengerek különválasztják a gabonától az egészségre ártalmas konkolyt és egyéb növényi szemetet.

Az első emeleti helyiségben, ahová most érünk, mindjárt első pillantásra feltűnik, hogy ott látni munkást.

Mindent géppel végeznek,

csak négyen-ha találkozzunk egy-egy munkással, aki lisztből fehér ruhájával és szemöldökével teljesen megfelel annak a képnek, amelyet a „lisztés molnár”-ról alkottunk. A töröt- és hengergépek, melyek a tulajdonképeni őrlést végzik, csak felügyeletre és kezelésre szorulnak, máskülönben minden automatikusan történik. Egy óriási, ho-

mályos teremben hosszú vonalban sorakoznak egymás mellett a csillagó, tiszta önműködő gépek és széles borszajak zugva közvetítik a hatalmas gőzgép erejét.

Az elevátorokból szünet nélkül ömlik be a gabona a törefőbe.

amint ezt az emberderék átmérőjű üveghengereken, amelyek a gépeket az elevátorral összekötik, megfigyelhetjük. Az egymástól különböző távolságra beállított hengerek először nagyjában negyöt részre zúzzák szét a gabonaszemetet, az elevátor a gépből kikerülő, durvára megtört, kevésbé lisztes anyagot viszi fel, amelyek

kiválasztják a már elkészült lisztet,

a többi pedig a gépekhez kerül vissza.

A rozsol külön berendezés őrli meg, mely egy emeleten nem foglal el több helyet, mint egy rendes nagyságu szoba és ezzel a berendezéssel naponta három vaggont kitevő mennyiséget tudnak megőrlöni.

A malomban feltűnően jó a levegő s szállongó lisztport sehol sem látni. Hamarosan megtudjuk ennek okát,

hatalmas szivók szünet nélkül dolgoznak

s szívják magukba a termék levegőjét, melyekből aztán egy berendezés segítségével

kiválasztják a lisztport és újra feldolgozzák.

Viszont kívülről tódul be a friss levegő. A legfelső teremben, hol a sziták dolgoznak, reszket lábunk alatt az egész padozat. Fűlsiketítő zajt okozva, szünet nélkül dolgoznak a gépek s imbolygó járásunkat látva, a szemlélő holmi „elvarázsolt kastélyban” képzeletét magát.

Érdeklődtünk

a malommunkások keréseite iránt.

Az órabérek 7.40 koronánál kezdődnek, a szakmunkások 9.20—9.30 koronát kapnak, míg az előmunkások órábère 17 koronáig terjed. Napi tíz óra munkaidő mellett eszerint nem csekélység. A

malommunkások a kenyérlisztet 2, a főzölisztet 10 koronás áron kapják.

Ujra visszatérve a földszintre, megtekintjük az önműködő berendezést, mellyel a lisztzsákokat megtöltik.

Egy kézmozdulatra kattogva megindul a gép, a liszt ömlik a zsákba és egy másik mozdulatra erősen megrázza a zsákot, mikor aztán a liszt egyenletesen oszlik el. *Naponta 2700—2800 zsákot töltenek meg.*

Szinte elfelejtettük a látszólagos bőségben, mely a malomban uralkodik, hogy a régi élet még nem tért vissza. A Soroksári-úton egy külvárosi pincebolt előtt kendős, sápadt asszonyok ácsorognak fáért. Ez visszatérít a jelen nyomorúságába.